

PRITARTA
Akmenės rajono savivaldybės tarybos
2019 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T-113

**AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019 m. gegužės 21 d. Nr. NS-1
Naujoji Akmenė

Su ataskaita galima susipažinti Akmenės rajono savivaldybės interneto svetainėje www.akmene.lt:
Savivaldybė → struktūra ir kontaktai → Kontrolės ir audito tarnyba → ataskaitos ir išvados

TURINYS

IŽANGA	3
TARNYBOS VEIKLOS APLINKA	3
2.1. Tarnybos misija, strateginis tikslas ir veiklos prioritetas	3
2.2. Tarnybos veiklos sritys	4
2.3. Tarnybos finansiniai ištekliai	5
TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS	6
3.1. Veiklos planavimas	6
3.2. Profesinė etika	7
3.3. Veiklos tobulinimas	7
3.4. Veiklos viešinimas	7
TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLA IR JOS REZULTATAI	8
4.1. Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	8
4.2. Savivaldybės įmonės „Ekologinė laboratorija“ 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio auditas	10
4.3. Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimo auditas	12
4.4. Prevencinės priemonės	13
4.5. Bendrosios veiklos funkcijos	14
4.6. Audito poveikis	14
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	14

I SKYRIUS IŽANGA

Akmenės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra Akmenės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai atskaitingas viešasis juridinis asmuo, įsteigtas išorės auditui ir kontrolės funkcijoms Savivaldybėje atlikti. Tarnyba vykdo bendrąją (vidaus administravimas) ir specialiąją (išorės auditas ir kontrolė) veiklą. Tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir kituose įstatymuose priskirtas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, Tarnyba atlieka finansinį (teisėtumo) ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse.

Tarnyba savo veikla prisideda prie Savivaldybės strateginio veiklos plano Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programos strateginio tikslo „Didinti Savivaldybės valdymo efektyvumą, skatinti aktyvią bendruomenės veiklą“ uždavinio „Užtikrinti tinkamą Savivaldybės ir jos institucijų darbo organizavimą ir priskirtų funkcijų vykdymą“ įgyvendinimo. Tarnyboje dirba du valstybės tarnautojai, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Tarnybos veiklai užtikrinti 2018 metais panaudota 74,4 tūkst. Eur.

Tarnybos veiklos ataskaita parengta ir Savivaldybės tarybai teikiama vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Tarnybos nuostatais ir Tarnybos 2019 metų veiklos planu. Veiklos ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2018 metų veikla ir jos rezultatais.

II SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS APLINKA

2.1. Tarnybos misija, strateginis tikslas ir veiklos prioritetas

Tarnybos misija – kurti naudą visuomenei padedant Savivaldybei išmintingai valdyti biudžeto lėšas ir kitą turtą.

Vizija – pažangi, profesionali, atvira įstaiga – geras patarėjas.

Vertybės:

- *kompetencija* – esame savo srities profesionalai, darbą atliekame kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, skatiname kūrybiškumą, siekiame tobulėti, esame žingeidūs ir novatoriški;
- *bendradarbiavimas* – veikiamo išvien dėl bendro tikslo, dalijamės žiniomis ir patirtimi, diskutuojame ir geranoriškai padedame vieni kitiems;
- *atsakingumas* – esame atsakingi už savo darbus, sprendimus ir siūlymus, dirbame taip, kad

galėtume didžiuotis Tarnyba ir jos veikla.

Tarnybos strateginis tikslas – didinti audito poveikį siekiant užtikrinti viešojo sektoriaus subjektų veiklos efektyvumą, tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją.

Veiklos prioritetas – nepriklausomas, objektyvus ir kokybiškai atliktas auditas (žr. 1 pav.).

1 pav. Tarnybos misija, strateginis tikslas ir veiklos prioritetas

2.2. Tarnybos veiklos sritys

Tarnybos veiklos sritys:

- finansinio (teisėtumo) audito atlikimas;
- veiklos audito atlikimas;
- Savivaldybės tarybai sprendimams priimti reikalingų išvadų teikimas;
- gyventojų prašymų, pranešimų, skundų ir pareiškimų nagrinėjimas;
- bendradarbiavimas.

Finansinis (teisėtumo) auditas. Kartu su finansiniu auditu, kurio tikslas yra audituojamų subjektų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, metinių konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo vertinimas, atliekamas ir teisėtumo auditas – Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas. Atlikus finansinį (teisėtumo) auditą, pateikiama audito išvada pareiškiant nepriklausomą nuomonę apie audituoto subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų tikrumą ir teisingumą.

Veiklos auditas. Veiklos audito tikslas – įvertinti audituojamų subjektų viešojo ir vidaus administravimo veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Pagrindinis veiklos audito uždavinys yra nustatyti audituojamo subjekto veiklos problemas ir veiklos tobulinimo galimybes. Audituojamam subjektui pateikiamos rekomendacijos, padedančios tobulinti subjekto veiklą.

Auditui siekiama skatinti teigiamą ir veiksmingą audito poveikį finansams valdyti, vidaus kontrolei stiprinti ir veiklos efektyvumui didinti.

Savivaldybės tarybai sprendimams priimti reikalingų išvadų teikimas. Tarnyba kiekvienais metais rengia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų

ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Esant poreikiui, rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas; dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms, jeigu jos skiriasi nuo sprendime dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo nurodytų partnerystės projekto sąlygų; dėl skolininkų ir skolinkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslią paskirtį ir paskolų grąžinimo.

Gyventojų prašymų, pranešimų, skundų ir pareiškimų nagrinėjimas. Taryba nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų.

Bendradarbiavimas. Taryba, įgyvendindama savo funkcijas, bendradarbiauja su daugeliu institucijų, vadovaudamasi tarnybinės pagalbos principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektai, rengdami administracinius sprendimus, prireikus teikia vienas kitam reikalingą informacinę ir kitokią pagalbą. Taryba bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, yra Savivaldybių kontrolierių asociacijos narė, konstruktyviai bendradarbiauja su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, Savivaldybės administracijos Centralizuotu vidaus audito skyriumi.

2.3. Tarybos finansiniai ištekliai

Tarybos veikla finansuojama Savivaldybės biudžeto lėšomis. Savivaldybės taryba 2018 metais Tarybai skyrė 76,4 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų, panaudota 74,4 tūkst. Eur – nepanaudota dėl Tarybos valstybės tarnautojų ligos (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Tarybai skirtų Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimas (Eur)

Išlaidų pavadinimas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus	Panaudoti asignavimai
Išlaidos	73 887	72 200
iš jų: darbo užmokestis	49 789	49 177
socialinio draudimo įmokos	15 003	15 003
prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	7 722	7 324
darbdavių socialinė parama	1 373	696
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	2 500	2 219
Iš viso:	76 387	74 419

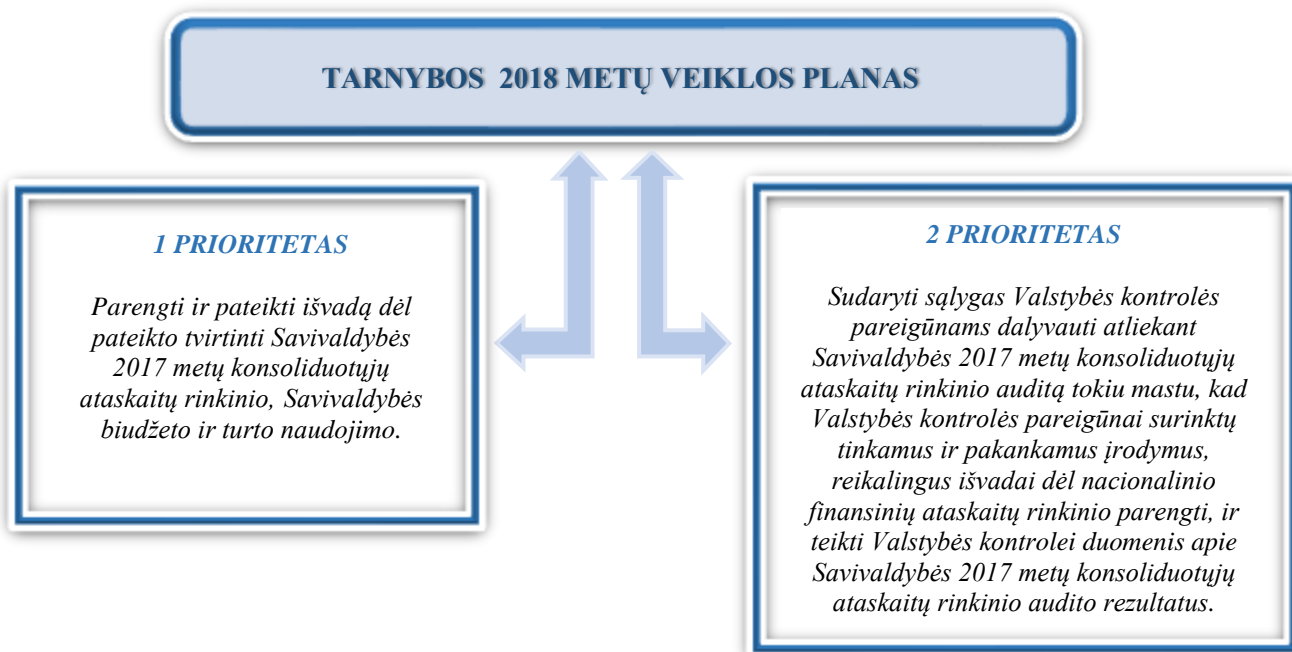
Tarybos buhalterinę apskaitą tvarko, finansinį, ūkinį ir materialinį aptarnavimą atlieka Savivaldybės administracija pagal sutartį, pasirašytą tarp Tarybos ir Savivaldybės administracijos.

III SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Tarnybai vadovauja ir už jos veiklą atsako Savivaldybės kontrolierius. Jis planuoja ir organizuoja Tarnybos darbą, valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimą, atstovauja Tarnybai valstybės valdžios ir Savivaldybės institucijose, kitose įstaigose ir organizacijose. Be tiesioginių pareigų, susijusių su audito funkcijų vykdymu, Savivaldybės kontrolierius pagal savo kompetenciją vykdo Tarnybos vidaus administravimo funkcijas (struktūros tvarkymą, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymą); dalyvauja Savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžiuose; imasi prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų nustatyti teisės aktų pažeidimai; atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

3.1. Veiklos planavimas

Siekdamas užtikrinti Tarnybai teisės aktais nustatytų funkcijų įgyvendinimą ir tinkamą darbo organizavimą, Savivaldybės kontrolierius kasmet rengia, nustatyta tvarka derina ir tvirtina Tarnybos veiklos planą. Veiklos planas rengiamas remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatyta kompetencija. Jame nurodomi planuojami atlikti auditai, kontrolės, vidaus administravimo bei kitų bendrųjų funkcijų ir kitos veiklos priemonės, numatomi įvykdymo terminai. Numatomų atlikti auditų skaičius apskaičiuojamas įvertinant Tarnybos valstybės tarnautojų darbo, poilsio, kvalifikacijos tobulinimo, pateisinamų neatvykimų į darbą, kitų priemonių Tarnybos vidaus administravimo ir kontrolės funkcijoms vykdyti laiką. Tarnybos 2018 metų veikla buvo planuojama ir vykdoma taip, kad būtų užtikrintas prioritetinių užduočių įvykdymas (žr. 2 pav.)

2 pav. Tarnybos prioritetinės užduotys

Tarnybos 2018 metų veiklos planui pritarta Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2017 m. spalio 26 d. posėdžio protokolo Nr. KT-4 nutarimu, veiklos planas patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. V-11 „Dėl Tarnybos 2018 metų veiklos plano patvirtinimo“. Veiklos planas paskelbtas Savivaldybės interneto svetainėje www.akmene.lt.

3.2. Profesinė etika

Tarnybos valstybės tarnautojų tarnybinės etikos taisyklėse nustatyti valstybės tarnautojų veiklos ir elgesio principai bei bendrieji ir specialieji reikalavimai, kurių turi laikytis Tarnybos valstybės tarnautojai, įgyvendindami savo teises, vykdydami teisės aktuose nustatytas pareigas bei funkcijas, užtikrinantys Vietos savivaldos įstatyme Tarnybos veiklai nustatytų principų – nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo – laikymąsi. Siekiant pašalinti / sumažinti grėsmes auditoriaus nepriklausomumui, nustatytos įvairios prevencinės priemonės: Tarnybos valstybės tarnautojai deklaruoja viešuosius ir privačius interesus, neaudituoja įstaigų, kuriose gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktai, prieš pradėdami auditą užpildo Nešališkumo ir nepriklausomumo deklaraciją. Tarnybos valstybės tarnautojai nedalyvauja su einamomis pareigomis nesuderinamoje veikloje.

3.3. Veiklos tobulinimas

Tarnyba siekia didinti audito poveikį, efektyviai naudoti turimus išteklius, kelti Tarnybos valstybės tarnautojų kvalifikaciją, ugdyti profesinę kompetenciją. Nuolat atnaujiname žinias ir tobuliname įgūdžius. Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesionaliam auditui. 2018 metais dalyvavome 18 seminarų, išklauseme 119 akademinį valandų mokymų. Kvalifikacijai tobulinti išleidome 2 140,80 Eur ir tai sudarė 4,4 proc. Tarnybos valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui panaudotų asignavimų. Vieno valstybės tarnautojo kvalifikacijai tobulinti panaudojome vidutiniškai 1 070,40 Eur (žr. veiklos ataskaitos 1 priedą).

Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintas įpareigojimas Tarnybai teikti Valstybės kontrolei duomenis apie savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito rezultatus. Taigi ir 2018 metais bendradarbiauome su Valstybės kontrole atlikdami audito procedūras kokybiškai reikšmingose apskaitos srityse, teikdami informaciją apie Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito rezultatus.

Tarnyba, būdama Savivaldybių kontrolierių asociacijos nare, nuolat dalyvauja rengiamuose pasitarimuose, diskusijose dėl teisės aktų projektų, atliekamų auditų kokybės užtikrinimo, audito dokumentų standartizavimo, palaiko ryšius su kitų savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis.

3.4. Veiklos viešinimas

Informacija apie Tarnybos veiklą teikiama Savivaldybės interneto svetainėje www.akmene.lt. Visos Tarnybos atliktų auditų / patikrinimų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotų subjektų

vadovams, Savivaldybės merui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui ir Savivaldybės administracijos direktoriui. Laikantis asmens duomenų apsaugos ir kitų įstatymų saugomų paslapčių apsaugos reikalavimų, Savivaldybės interneto svetainėje skelbiamose Tarnybos atliktų auditų / patikrinimų ataskaitose ir išvadose pateikiama nuasmeninta informacija. Tarnybos atlikto Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito ataskaita ir išvada teikiamos Valstybės kontrolei. Informacija apie Tarnybos teiktas išvadas ir rekomendacijas teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovui Šiaulių apskrityje. Tarnybos veiklos ataskaitos santrauka skelbiama Akmenės rajono laikraštyje „Vienybė“.

IV SKYRIUS TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLA IR JOS REZULTATAI

4.1. Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas

Vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Biudžeto sandaros, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymų ir Savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostatas, atlikome Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai, ir Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimo auditą (žr. 3 pav.).

59,7	3,0	24,7	24,1
mln. Eur	mln. Eur	mln. Eur	mln. Eur
Savivaldybės turtas	Savivaldybės įsipareigojimai	Savivaldybės biudžeto pajamos	Savivaldybės biudžeto išlaidos
32	viešojo sektoriaus subjektų duomenys konsoliduoti Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje		
31	viešojo sektoriaus subjekto duomenys konsoliduoti Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje		
14,5 proc.	turto duomenų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje teisingumo negalėjome patvirtinti		

3 pav. Pagrindiniai Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito faktai

Audito tikslas:

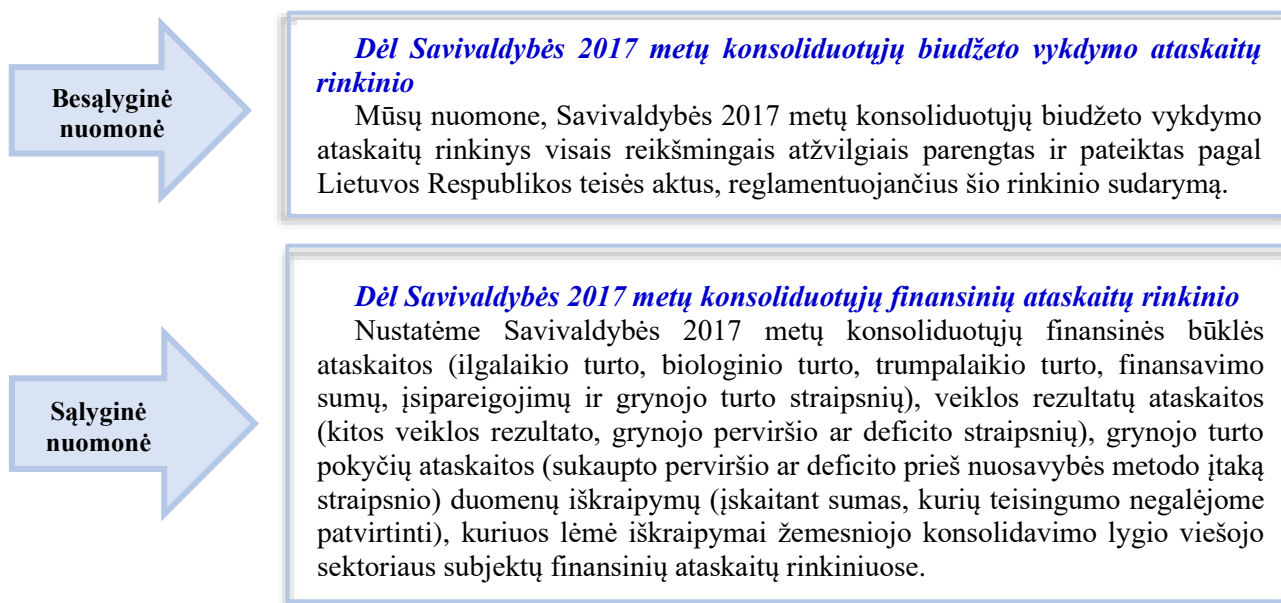
- įvertinti Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimą.

Reikšmingu dalyku Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui buvo laikoma

apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 596,6 tūkst. Eur, kokybiškai reikšmingu buvo laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas.

Reikšmingu dalyku Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui buvo laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 241,1 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytiems dalykams vertinti tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) galėjo daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Remdamiesi surinktais audito įrodymais audito išvadoje pareiškėme dvi nuomones (žr. 4 pav.).

4 pav. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito išvadoje pareikštos nuomonės

Dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams:

➡ ***Nepakankamai sparčiai vykdoma vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinė registracija***

Didžioji dalis Savivaldybės administracijos ilgalaikio turto apskaitoje esančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių turto vienetų nėra įregistruota Nekilnojamojo turto registre – įregistruota tik apie 5 proc.

➡ ***Savivaldybės švietimo įstaigos Savivaldybės turtą nuomoja už simbolinį mokestį arba perduoda jį neatlygintinai***

Audituotos Savivaldybės švietimo įstaigos Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą, naudojamą maitinimo paslaugai teikti, išnuomojo pažeisdamos Savivaldybės materialiojo turto viešojo nuomos konkurso ir nuomos ne konkurso būdu organizavimo tvarkos aprašo nuostatas – už simbolinį mokestį arba perdavė jį neatlygintinai.

 Duomenys apie valstybinės žemės sklypų, reikalingų Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiam turtui eksploatuoti, naudojimą nėra tikslūs

Audito metu negauta patikimos informacijos apie visas Savivaldybei nuosavybės teise priklausantiems pastatams, statiniams ar įrenginiams (jų dalims) eksploatuoti sudarytas valstybinės žemės panaudos ir nuomos sutartis.

Atsižvelgdami į audito ataskaitoje nurodytus dalykus, Savivaldybės administracijos direktoriui rekomendavome:

1. Išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus dėl Savivaldybės vardu priimtų ilgalaikių skolinių įsipareigojimų apskaitos atnaujinant Savivaldybės gyvenamąsias patalpas, inventorizuoti visas Savivaldybės vardu su kredito įstaigomis sudarytas sutartis ir apskaitoje įregistruoti bei ataskaitose atskleisti visus finansinius įsipareigojimus.

2. Išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus dėl vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos ir užtikrinti tinkamą jų apskaitą, nustatant kelių ir gatvių vertinimo procedūras ir patikslinant simboline verte apskaitoje įregistruotų kelių ir gatvių vertę, periodiškai tikslinant vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą, parengiant vietinės reikšmės kelių ir gatvių įregistravimo Nekilnojamojo turto registre priemonių planą.

3. Užtikrinti tinkamą biologinio turto apskaitą: atlikti viso biologinio turto, esančio Savivaldybės teritorijoje, inventorizaciją, apskaityti parkų ir skverų želdinius ir botaninio gamtos paveldo objektus.

4. Išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus dėl Savivaldybės turto, naudojamo maitinimo paslaugai teikti, nuomos ir priimti atitinkamus sprendimus užtikrinant šio turto nuomojimą teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus dėl valstybinės žemės naudojimo Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiam turtui eksploatuoti įforminimo ir priimti atitinkamus sprendimus užtikrinant, kad valstybinės žemės naudojimas būtų įforminamas ir apskaitomas teisės aktų nustatyta tvarka.

4.2. Savivaldybės įmonės „Ekologinė laboratorija“ 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio auditas

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi, atlikome Savivaldybės įmonės „Ekologinė laboratorija“ (toliau – Įmonė) 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumo ir Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo vertinimo auditą.

Audito tikslas:

- įvertinti Įmonės 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;

- įvertinti Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Reikšmingu dalyku balansui laikėme apskaitos klaidą ar jų visumą, turinčią įtakos vienam šios finansinės ataskaitos straipsniui, viršijančią 70 Eur. Reikšmingu dalyku pelno (nuostolių) ataskaitai laikėme apskaitos klaidą ar jų visumą, viršijančią 209 Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytiems dalykams vertinti tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) galėjo daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad buhalteris, kuris tvarkė Įmonės buhalterinę apskaitą ir parengė metinių finansinių ataskaitų rinkinį, audito metu nebedirbo. Dėl to Tarnybai buvo apribota galimybė gauti reikiamus paaiškinimus, nebuvo pateikti ilgalaikio materialiojo turto nurašymo, iš pirkėjų gautinų sumų vertės sumažėjimo teisėtumą pagrindžiantys dokumentai.

Remdamiesi surinktais audito įrodymais audito išvadoje pareiškėme:

**Sąlyginė
nuomonė**

Dėl Įmonės 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinio

Nustatėme balanso (ilgalaikio turto, trumpalaikio turto, pirkėjų skolų, su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų straipsnių) ir finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto reikšmingų duomenų iškraipymų.

Audito metu nustatėme, kad:

➔ ***Pagrindinė klaida – vadovavimasis veiklos tęstinumo principu***

Įmonė turėjo patikimos informacijos, kad jos veiklą numatoma nutraukti, todėl rengdama 2017 metų finansines ataskaitas neturėjo vadovautis veiklos tęstinumo principu ir sudarydama metines finansines ataskaitas turėjo vadovautis 28-uoju verslo apskaitos standartu (toliau – VAS) „Įmonių likvidavimas“, taikomu sudarant įmonių, kurios yra likviduojamos ir negali taikyti veiklos tęstinumo principo, finansines ataskaitas.

➔ ***Nesivadovauta 28-ojo VAS „Įmonių likvidavimas“ nuostatomis***

Nustatėme šiuos pagrindinius 28-ojo VAS „Įmonių likvidavimas“ (toliau – Standartas) pažeidimus:

- Įmonės turimas ilgalaikis turtas nebuvo perkeltas į trumpalaikio turto sąskaitas (Standarto 14 punktas).
- Nebuvo pateikti dokumentai, pagrindžiantys iš pirkėjų gautinų sumų vertės sumažėjimo teisėtumą (Standarto 17 punktas).
- Apskaitoje užregistruoti ne visi atlygio darbuotojams įsipareigojimai, susiję su darbo santykių nutraukimu – neužregistruotos išeitinės kompensacijos (Standarto 18 punktas).
- Pelno (nuostolių) ataskaitoje neparodyti turto ir įsipareigojimų naujo įvertinimo rezultatai (Standarto 21 punktas).
- Įmonės 2017 metų finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – Aiškinamasis raštas)

nebuvo nurodyta, kad Įmonės veiklą nuspręsta nutraukti, neatskleistos veiklos nutraukimo priežastys, nenurodyta numatoma likvidavimo pabaigos data, nenurodyti ir kiti Standarto 23 punkte išvardyti Aiškinamajame rašte privalomi pateikti duomenys.

➔ *Ilgalaikis materialusis turtas nurašytas be teisinio pagrindo*

Atkreipiame dėmesį į tai, kad audito metu nebuvo pateikti jokie dokumentai, pagrindžiantys ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo savikaina 707 Eur, nurašymo teisėtumą:

- Įmonėje sudarytos komisijos pasiūlymas dėl ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti;
- Įmonės direktoriaus sprendimas dėl ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti;
- Savivaldybės administracijos direktoriaus sutikimas dėl Savivaldybės turto nurašymo;
- Įmonės direktoriaus sprendimas dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikio materialiojo turto nurašymo;
- pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktas.

➔ *Pirkėjų skolos finansinėse ataskaitose reikšmingai skiriasi*

Pagal pateiktą pirkėjų įsiskolinimo registrą nustatyta, kad pirkėjų skola 2017 m. gruodžio 31 d. buvo 403,99 Eur. Aiškinamojo rašto pastabose nurodyta, kad pirkėjų įsiskolinimas 404 Eur, o pagal balanso duomenis pirkėjų skola 94 Eur, skirtumas – 310 Eur. Audito metu nustatyta, kad veiklos sąnaudų registre ir suvestiniame apskaitos registre (Didžiojoje knygoje) padaryti taisymai – sąnaudos padidintos 309,91 Eur. Veiklos sąnaudų registre nurodyta, kad 309,91 Eur – beviltiškos skolos. Audito metu skolų beviltiškumo ir pastangų šioms skoloms susigrąžinti įrodymai nebuvo pateikti.

4.3. Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimo auditas

Vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktą, atlikome du Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimo auditus (žr. 5 pav.).

5 pav. Tarnybos atlikti Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimo auditai

Audito tikslai:

- nustatyti, ar Savivaldybė gali imti ilgalaikę paskolą, neviršydama Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų;
- nustatyti, ar ketinamos imti paskolos paskirtis atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų ir Savivaldybės tarybos sprendimų nuostatas;
- pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės Savivaldybei imti ilgalaikę paskolą.

Siekdami gauti audito tikslams reikalingų įrodymų analizavome ir vertinome Savivaldybės administracijos Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktus duomenis apie Savivaldybės priimtų skolinių įsipareigojimų būklę 2017 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. spalio 31 d., ketinamus 2018 metais įvykdyti skolinius įsipareigojimus, mokėtinas sumas 2017 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. spalio 31 d.; Savivaldybės interneto svetainėje www.akmene.lt skelbiamus Savivaldybės 2017–2019 metų ir 2018–2020 metų strateginius veiklos planus.

Remdamiesi surinktais audito įrodymais audito išvadose pareiškėme:

Savivaldybė, imdama ilgalaikę, ne daugiau kaip 200,0 tūkst. Eur, paskolą dvejimms investicijų projektams finansuoti, neviršys Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų. Ketinamos imti paskolos paskirtis – investicijų projektų, įgyvendinamų pagal Savivaldybės 2017–2019 metų strateginį veiklos planą, dalinis finansavimas atitinka Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Vietos savivaldos įstatymų, Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių nuostatas.

Savivaldybė, imdama ilgalaikę, ne daugiau kaip 763 738,53 Eur, paskolą penkiems investicijų projektams finansuoti, neviršys Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų. Ketinamos imti paskolos paskirtis – investicijų projektų, įgyvendinamų pagal Savivaldybės 2018–2020 metų strateginį veiklos planą, finansavimas – atitinka Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Vietos savivaldos įstatymų, Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių nuostatas.

4.4. Prevencinės priemonės

Ne kartą raginus ir ne kartą pratęsus Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. gegužės 18 d. nurodymo skubos tvarka spręsti klausimą dėl VŠĮ „Akmenės būstas“ be teisinio pagrindo valdomų UAB „Akmenės vandenys“ (toliau – Bendrovė) patalpų įgyvendinimo terminą, 2018 m. spalio mėn. jis buvo įgyvendintas:

- Bendrovė atliko nuosavybės teise jai priklausančių patalpų, esančių adresu: Respublikos g. 3b, Naujoji Akmenė, įteisinimo procedūras ir jas įregistravo VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre.
- Gavusi Bendrovės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos sutikimą, Bendrovė 159,51 m² patalpas išnuomojo ir jas perdavė VŠĮ „Akmenės būstas“.

4.5. Bendrosios veiklos funkcijos

Tarnyba 2018 metais vykdė ne tik audito ir kontrolės funkcijas, bet ir bendrąsias veiklos funkcijas, užtikrinančias Tarnybos vidaus administravimą, kitas Tarnybos nuostatuose nenustatytas funkcijas, padedančias užtikrinti Tarnybos funkcionavimą (teisė, viešieji ryšiai, viešųjų pirkimų organizavimas ir kt.).

Vykdydamas Tarnybos vidaus administravimo funkcijas, Savivaldybės kontrolierius ataskaitiniu laikotarpiu priėmė 39 įsakymus veiklos organizavimo, personalo, atostogų ir komandiruočių klausimais. Buvo parengti ir išsiųsti 27 raštai įvairiais Tarnybos veiklos klausimais, gauta 110 raštų. Veiklai finansuoti iš Savivaldybės biudžeto sudaryta ir patvirtinta Tarnybos vykdomos programos sąmata. Parengti ir pateikti Tarnybos valstybės tarnautojų 2017 metų mokymo ataskaita ir 2018 metų mokymo planas. Sutvarkytos Tarnybos dokumentų bylos. Parengti, suderinti ir patvirtinti Tarnybos užbaigtų bylų apskaitos dokumentai, Tarnybos 2019 metų dokumentacijos planas ir dokumentų registrų sąrašas. Parengta ir Savivaldybės tarybai pateikta Tarnybos 2017 metų veiklos ataskaita, kuriai pritarta Savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T-82 „Dėl Tarnybos 2017 metų veiklos ataskaitos“. Sudarytas, suderintas ir patvirtintas Tarnybos 2019 metų veiklos planas.

4.6. Audito poveikis

Vienas svarbiausių audito tikslų – skatinti finansų ir turto valdymo pažangą, spręsti Savivaldybės sisteminės problemas, padėti audituojamiems subjektams priimti tinkamus sprendimus dėl audito metu nustatytų trūkumų ištaisymo ir veiklos tobulinimo. Labiausiai audito veiksmingumas pasireiškia tuo, kad audituojamas subjektas ištaiso audito metu nustatytas klaidas, neatitikimus, kitus trūkumus ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių informacijos iškreipimų.

Suvokdama, kad tinkamas pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę audito vertę, stiprina išorės audito reikšmę Savivaldybėje ir yra prevencinė priemonė išvengti klaidų pasikartojimo ateityje, Tarnyba nuolat domisi audituotiems subjektams pateiktų rekomendacijų įgyvendinimu, analizuoja problemas, iškylančias jas įgyvendinant. *Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės administracijai vis dar nepavyksta paspartinti vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinės registracijos, užtikrinti, kad valstybinės žemės naudojimas Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiam turtui eksploatuoti būtų įforminamas ir apskaitomas teisės aktų nustatyta tvarka.*

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Tarnybos valstybės tarnautojų kompetencija, Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto palaikymas, racionalių darbų atlikimo būdų ieškojimas bei profesinių žinių tobulinimas padėjo

Tarnybos darbą organizuoti ir atlikti taip, kad Tarnybai nustatyti uždaviniai būtų įgyvendinti laiku ir kokybiškai.

Teikdami Tarnybos 2018 metų veiklos ataskaitą, dėkojame Savivaldybės merui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto nariams, visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už bendradarbiavimą ir geranorišką supratimą Tarnybai atliekant įstatymais ir kitais teisės aktais jai priskirtas funkcijas, tikimės tolesnio konstruktyvaus bendravimo ir bendradarbiavimo. Suvokdami Tarnybos funkcijų svarbą bei tenkančią atsakomybę ir toliau sieksime Tarnybos atliekamų auditų kokybės tikėdamiesi Savivaldybės tarybos palaikymo.

Savivaldybės kontrolierė

Audra Jokubauskienė

Tarnybos valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimas

Eil. Nr.	Mokymo programos pavadinimas	Mokymo data	Mokymo dalyvių skaičius	Mokymo programos trukmė (akad. val.)	Mokymo kaina ir finansavimo šaltinis
1	2	3	4	5	6
1.	Audito ataskaitų rašymas	2018-02-07	1	8	Savivaldybės biudžeto lėšos – 50,00 Eur
2.	VSAFAS ir kitų teisės aktų pasikeitimai, turintys įtakos apskaitai. Darbo apmokėjimo, apmokestinimo, kitų išmokų ir darbo santykių aktualijos biudžetinėse įstaigose	2018-03-16	1	8	Savivaldybės biudžeto lėšos – 70,00 Eur
3.	Strateginis veiklos planavimas mažoje įstaigoje. SSGG metodas	2018-03-29	2	6	Savivaldybės biudžeto lėšos – 140,00 Eur (70,00 x 2)
4.	Rizikos vertinimas įmonės ir audito požiūriu	2018-04-13	2	8	Savivaldybės biudžeto lėšos – 140,00 Eur (70,00 x 2)
5.	Kaip tinkamai pasirengti pagrindinius privalomus turėti dokumentus, tvarkant asmens duomenis?	2018-04-17	2	6	Nemokamai
6.	Viešųjų pirkimų teorija ir praktika	2018-04-26	2	6	Nemokamai
7.	Strateginis tyrimas savivaldybėse	2018-05-10	2	7	Savivaldybės biudžeto lėšos – 140,00 Eur (70,00 x 2)
8.	Kaip nustatyti prioritетines audito sritis	2018-05-11	2	7	Savivaldybės biudžeto lėšos – 140,00 Eur (70,00 x 2)
9.	Asmens duomenų apsaugos reikalavimų naujovės: ruošiamės pokyčiams šiandien	2018-05-31	2	6	Savivaldybės biudžeto lėšos – 159,00 Eur (79,50 x 2)
10.	Auditų išorinių peržiūrų rezultatai ir veiklos audito praktiniai pavyzdžiai	2018-06-01	2	5	Savivaldybės biudžeto lėšos – 159,00 Eur (79,50 x 2)
11.	Interesų konfliktų valdymas	2018-06-13	2	8	Nemokamai
12.	Biudžetinių įstaigų darbo apmokėjimo reforma, pokyčiai po 2018-09-01	2018-07-19	2	6	Savivaldybės biudžeto lėšos – 161,50 Eur (80,75 x 2)
13.	Valstybės tarnybos reforma	2018-10-24	2	8	Savivaldybės biudžeto lėšos – 160,00 Eur (80,00 x 2)
14.	Naujasis valstybės tarnybos įstatymas ir svarbiausi pasikeitimai valstybės tarnyboje nuo 2019-01-01	2018-11-19	2	8	Savivaldybės biudžeto lėšos – 190,00 Eur (95,00 x 2)

1	2	3	4	5	6
15.	Darbo užmokesčio skaičiavimo ir apmokestinimo reforma nuo 2019-01-01 ir 2018 m. aktualijos (darbai, kuriuos reikia padaryti dar 2018 m.)	2018-11-21	2	6	Savivaldybės biudžeto lėšos – 278,30 Eur (139,15 x 2)
16.	Savivaldybių nekilnojamojo turto auditas ir kryptys. Nacionalinio ataskaitų rinkinio 2017 m. audito rezultatai ir 2018–2019 m. darbų kryptys	2018-12-05	2	4	Savivaldybės biudžeto lėšos – 135,00 Eur (67,50 x 2)
17.	Pasidalijimas gerąja audito atlikimo praktika	2018-12-06	2	4	Savivaldybės biudžeto lėšos – 135,00 Eur (67,50 x 2)
18.	Teisės aktų, kurie aktualūs viešojo sektoriaus subjektų buhalteriams, pasikeitimai per 2018–2019 metus	2018-12-13	1	8	Savivaldybės biudžeto lėšos – 83,00 Eur
	Iš viso:	x	x	119	2 140,80 Eur
